

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Ч.

~~1125~~л.

1:20 Km

З БІБЛІОТЕКИ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
імени
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

7 1125 i

Nov 1897

062 (c47.743 A)

7728 (м. 7509)
i
[Відозва до зоранних фондів
на КТШ].

06

Високоповажаний Добродію!

Від р. 1873 є у Львові Товариство імени Тараса Шевченка, засно-
ване спільними силами Українців і Галичан для розвою українсько-русь-
кої науки і письменства. Р. 1893 перетворилось воно на Наукове Товари-
ство, зорганізувало секції — фільольогічну, історично-фільозофічну і ма-
тематично-природничо-лікарську і приступило до видавання наукового
органу „Записки Наукового товариства імени Шевченка“. Думка була та,
аби се Наукове Товариство послужило зародком Академії Наук, розви-
нувши потрібну для того наукову діяльність в українсько-руській мові
і приспоривши відповідні матеріальні засоби.

Надії на розвій наукової діяльності не обманули: громада наукових
робітників, скуплена коло Товариства, зростала надзвичайно скоро і ви-
давництва Товариства, в міру напливу наукових праць, розширялись з року
на рік. Старші покоління українсько-руських учених з різних країв
прийшли з своєю помочю видавням Товариства, а крім того провідники
його звернулись до виховання молодших сил, і то з значним успіхом,
так що воно тепер вже має ряд наукових робітників, вихованих в самих
видавництвах Товариства, і се служить найліпшою запорукою дальшого
розвою. Доказом розвою наукової роботи Товариства послужить виказ
його теперішних видавництв наукових:

1) Записки Наукового Товариства імени Шевченка (Mittheilungen
der Šewčenko-Gesellschaft der Wissenschaften), від р. 1896 виходять
що два місяці книжками по 12 аркушів, містять розвідки і матеріали
переважно з українсько-руської історії, фільольогії й історії літератури
і просторі огляди наукової літератури з сих наук; досі вишло 17 томів.

2) Жерела до історії України-Руси (Fontes historiae ukraino-
russicae (ruthenicae), матеріали історичні, виходять від р. 1895.

3) Памятки українсько-руської мови і літератури (Monumenta linguae
necnon litterarum ukraino-russicarum (ruthenicarum), від р. 1896.

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И-31452

Сі два видавництва археографічної комісії Товариства для браку фондів виходять чергуючись поки що, по одному тому на рік, кождий том матеріялів з вступними розвідками містить коло 25 аркушів.

4) Етнографічний збірник — від р. 1895 виходить (для браку фондів) одною книжкою коло 12 арк. на рік, містить матеріяли переважно з народної словесности.

5) Етнологічні Матеріяли, від сього року мають виходити теж одною книжкою подібною величини.

6) Часопись правнича, розвідки правничі історично-філософічної секції, видаєть ся від р. 1891, виходить річно книжкою тогож обсягу.

7) Збірник секції математично-природописно-лікарської, виходить від сього року періодично випусками, що становлять томи, по пляну Записок.

8) Збірник секції фіольологічної, заснований сього року для більших публікацій. Має виходити такий же збірник і секції історично-філософічної.

Крім того товариство видає Історичну бібліотеку (переклади важніших монографій в історії України-Руси, досі вишло 16 томів) і літературно-наукову часопись „Зоря“ (вісімнадцятий рік). З окремих наукових праць, виданих коштом або за помочою товариства, згадаємо напр. Історію українсько-руської літератури пок. професора Львівського університета Ом. Огоновського (4 томи), Систему цивільного права австрійського проф. Ол. Огоновського, Соматологію проф. І. Верхратського і ин. В р. 1896 всіх публікацій Товариства, з відбитками і передруками, вишло 41.

Доказом поваги, яку собі здобуває Товариство в наукових кругах, можуть служити рецензії на її видання, що появляли ся в наукових виданнях німецьких, французьких, російських, польських і т. и., а також обмін видавництвами з иншими науковими товариствами й інституціями: за тих кілька років дійшло їх число до 50; в Росії — напр., крім університетів, Товариство обмінює ся з петербурською Академією Наук, Географічним товариством, Археографічною комісією і ин., в Петербурзі, московським археологічним і етнографічним, історичними і фіольологічними товариствами в Києві, Харкові, Одесі, Казани etc. Подібно стоїть Товариство в обміні з рядом академій і наукових інституцій иньших країв.

Коли отже науковий розвій Товариства перевисшиє може й надії, далеко тяжше пішло з розвитком матеріяльних засобів. Товариство на початках мало доходи тільки з друкарні — одинокого свого маєтку; членські вкладки рідко переходили за 300—400 гульд. на рік (лише в р. 1896 виїмково дійшли 900 гульд.). Була надія, що правительство в міру розвитку наукової роботи буде підпирати Товариство своїми запомогами,

дійсно австрійське міністерство просвіти і краєвий сойм Галицький не зістались зовсім байдужими, визначаючи від р. 1895 певні запомоги, але ці запомоги збільшалися дуже поволі. Досить сказати, що на р. 1897 Товариство дістало субсидій лише на 4500 гульд. (2000 від міністерства освіти, а від сойму краєвого: на видавництва наукові 1000, для комісії археографічної 1000 і на видання „Історичної бібліотеки“ 500). Люде обзнайомлені з широким кругом видавництв Товариства висловляли своє здивування, що Товариство при таких малих фондах могло стільки видавати, і дійсно се було можливо лише завдяки безкористній праці співробітників, що не побирали гонорару за свої праці. Але і на покриття таких мінімальних видатків далеко не стає запомог урядових і краєвих, і вони покривалися з доходу друкарні і з жертв деяких патріотів; в р. 1896 кошти видавництв винесли коло 10000 гульд., бюджет на р. 1897 підріє ще о 3000 гульд. і розуміється, з розвитком роботи наукової мусить і далі зростати. Тимчасом на відповідний зріст запомог в теперішніх обставинах надії нема. Тож для забезпечення дальшого розвитку Товариству й досягнення його початкової мети: заснування українсько-руської академії наук комітет завязаний для призьбирання фондів на сю мету, звертається до всіх Вп. Земляків, прихильних культурному розвитку українсько-русского народа за матеріальною помочю.

Не кажучи вже, що далеко менші народи славянські як Чехи, Серби, Хорвати випередили нас в сьім, заснування українсько-руської академії наук становить річ многоважну і високо пожадану з багатьох причин. Лише громадська інституція українсько-руска як Академія наук, збогачена матеріальними засобами і зміцнена скупленими коло неї силами культурно-науковими могла би в теперішніх обставинах зайнятися на ширшу міру приготуванням наукових робітників, організацією наукової роботи, зібранням памяток народнього життя давнього і сучасного і т. и., і тим стати могутною двигнею своєнародного культурного життя. Вже самий розвиток наукової діяльності Товариства найліпше показав, яку некучу потребу має українсько-руський народ в наукових інституціях, як Товариство, а ще більше — як Академія Наук. Сю свою національну потребу українсько-руський народ мусить своїми силами і задовольнити, не чекаючи на поміч звідкись инде. А в тім українсько-руським землям Австрії, що становлять лише малу, може сему частину українсько-руської землі, при тім дуже бідну матеріально, повинні допомогти земляки з інших, багатіших частин України-Руси. Ми отже певні, що всі земляки, в яких не згасла любов до свого народу і його освіти і поступу, відозвуться на наш заклик і в міру можности свої вільнуть своїми жертвами участь в утворенню наукового фонда Українсько-руської академії наук.

Жертви грошеві можна переводити через банки або вислати поштою на адресу Товариства (Австрія Львів (Lemberg) Академічна 8, Наукове Товариство імени Шевченка — Šewčenko-Gesellschaft der Wissenschaften) або голови (Австрія, Львовъ (Lemberg) Професор університета М. Грушевський — Universitäts Professor M. Hruschewskyj) або касиєра Товариства (Львовъ (Lemberg) Академічна 8, Вп. Кость Паньковський, Wgb. K. Pańkowskyj).

Просимо означати при тім, чи жертва призначаєть ся на текучі видатки Товариства, чи на фонд академічний, чи на яку спеціальну мету; як би хто не хотів, аби його імя дано було до публичної відомости, має се теж зазначити. Просимо також ширити сей заклик наш межи людьми прихильними і збирати між ними складки на туж мету.

✓ За Комітет до збирання на фонд Наукового Товариства імени Шевченка

✓ Михайло Грушевський
професор університету.

Др. Дамян Савчак
член Виділу краюного.

✓ Кость Паньковський
директор Інституту св. Миколая.

10116 1897

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И-31452

1001

И 31.452

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Ч. ~~1125~~ і.